

Asiantuntijalausunto
K 24/2022 vp
Asianro 196/00.07/2023
23.1.2023

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö 13.1.2022

Suomen metsäkeskuksen lausunto Ilmastovuosikertomuksesta 2022 (K 24/2022)

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta lausua ilmastovuosikertomuksesta, ja nostaa esille seuraavat näkökohdat:

Ilmastovuosikertomuksen keskeinen tehtävä on seurata nykyisten ja suunniteltujen toimien riittävyttä hiilineutraali Suomi2035- sekä eri sektoreille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kertomuksen laajuuden vuoksi siitä on vaikea hahmottaa tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeisiä tekijöitä, kuten miten toimenpiteissä on edistytty, mitkä ovat olleet keskeiset pullonkaulat sekä millaisia merkittäviä uusia toimia ja keinoja on suunniteltu tavoitteiden saavuttamiseksi.

Koska ilmastovuosikertomus kokoaa yhteen eri sektoreiden ilmastotoimet, sektoreiden väliset kytkennät, synergiat sekä mahdolliset ristiriitaisuudet tavoitteissa tai toimenpiteissä tulisi arvioida nykyistä tarkemmin. Eri sektoreiden ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuuden ja kustannusten vertailtavuutta olisi hyvä kehittää, jotta toimenpiteiden kustannusvaikuttavuutta voitaisiin tarkastella myös sektoreiden yli.

Metsäkeskus painottaa, että hiilineutraaliustavoitteen kannalta painopisteen tulee olla fossiilisten päästöjen vähentäminen. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa nielujen suuruuden ei siten tulisi määrittää vaadittavan päästövähennysten suuruutta, kuten sivulla 26 on todettu.

Maankäyttösektorin raportointia kehitetään osana Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) toimeenpanoa. Seurannassa on tärkeää

Asiantuntijalausunto
K 24/2022 vp
Asianro 196/00.07/2023
23.1.2023

tarkastella toimenpiteiden kustannusvaikuttavuutta ja laajoja vaikutuksia sekä tunnistaa toimeenpanon ja vaikutuksien arviointiin liittyvät epävarmuudet. Seuranta ja sen kehittämistä olisi hyvä tehdä laaja-alaisesti metsä- ja luontotietoa keräävien organisaatioiden yhteistyönä.

Vuoden 2022 ilmastovuosikertomuksessa raportoidaan jo merkittävistä muutoksista maankäyttösektorilla, erityisesti metsänielujen osalta. Kotimaisen puun käyttö on lisääntynyt ja tarve lisätä käyttöä jatkunee lähivuosina teollisuuden uusien investointipäätösten sekä puuntuonnin merkittävän vähentymisen myötä. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä sodan pitkittyminen ovat korostaneet entisestään huoltovarmuutta ja omavaraisuutta, joilla on vaikutusta myös maankäyttösektorille asetettuihin tavoitteisiin. Näillä tulee olemaan merkittävä vaikutus myös hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiselle. MISUssa määritettyjen ilmastotoimien lisäksi on tärkeää kehittää metsien kasvua vahvistavia toimia, metsätuhojen ennaltaehkäisemistä sekä talousmetsien luonnonhoidon parantamista. Monimuotoisuuden parantamisessa tulisi pyrkiä kustannus- ja ilmastotehokkuuteen. Resursseja tulisi kohdentaa metsänomistajien neuvontaan ja osaamisen vahvistamiseen.

Maankäyttösektorin kehittämistoimiin on kohdennettu ”Hiilestä kiinni” -kokonaisuudessa merkittävää tutkimus- ja kehittämisinvestointeja, jotka on tärkeä ottaa ripeästi ja tehokkaasti käyttöön.

Ilmastopolitiikan seurantajärjestelmä koostuu useista kansallisista, EU-tason sekä kansainvälisistä seurannoista, kuten kasvihuonekaasuinventointi, maaraportti ja kaksivuotisraportti sekä kansalliset ilmasto- ja energiasuunnitelmat (NCEP). Hallinnollisen työn keventämiseksi vuosikertomuksen tulisi hyödyntää mahdollisimman täysmääräisesti näissä tehtävää seuranta ja kertomuksen laatimisessa keskittyä erityisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseen sekä sektoreiden välisiin kytkentöihin liittyviin seikkoihin.

Yksityisen sektorin toimien tarkastelut ilmastovuosikertomuksessa täydentävät hyvin muuta ilmastopolitiikan toimeenpanoa ja vaikutuksia. Hiilikädenjäljen arviot auttavat hahmottamaan tuotannon ja kulutuksen merkitystä ilmastopolitiikan toteuttamisessa myös Suomen rajojen ulkopuolella. Toimialojen omat vähähiilitiekartat sitouttavat toimijoita, ovat konkreettisia työvälineitä ilmastopolitiikan suunnittelussa sekä

Asiantuntijalausunto
K 24/2022 vp
Asianro 196/00.07/2023
23.1.2023

edistävät ilmastotoimien yhteensovittamista toimialan muun kehittämisen ja muiden tavoitteiden kanssa.

Maankäyttösektorin osalta ilmastovuosikertomuksessa voisi tarkemmin selventää sää- ja ilmatoriskien sekä ilmastomuutoksen pitkän aikavälin vaikutuksien merkitystä muun muassa puuston kasvukykyyn ja terveyteen. Ilmatoriskeillä, kuten kuivuudella, metsäpaloilla tai tuholaisesiintymillä, voi jatkossa olla suuri merkitys maankäyttösektorin ilmastotavoitteen saavuttamisen kannalta.

Liitteen indikaattoreissa olisi hakkuumäärän kehityksen lisäksi ollut hyvä tuoda myös muita metsien kasvihuonekaasutaseen kehitykseen oleellisesti vaikuttavia tekijöitä, kuten puuston kasvu. Puuston kokonaistilavuuden kehitys voisi puolestaan tuoda ymmärrettäväksi sitä, että metsien hiilivarasto on kasvanut edelleen eli joka vuosi metsiin sitoutuu edelleen enemmän hiiltä kuin sieltä vapautuu.

Jaana Kaipainen
johtava EU-metsäasiantuntija
Suomen metsäkeskus

Jakelu maa- ja metsätalousvaliokunta

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende